

Muzeum Polskich Formacji Granicznych

<http://muzeumsg.strazgraniczna.pl/muz/formacje-ochrony-granic/biografie/1918-1939/kadra/u-z/jan-wilczak/39356,Jan-Wilczak.html>
2021-01-20, 10:06

Jan Wilczak – urodził się 07.06.1898 r. w Medyni Głogowskiej, major piechoty Wojska Polskiego. Podczas I wojny światowej w 34 Pułku Strzelców armii Austro-Węgier. Od listopada 1918 r. w Wojsku Polskim, w którym ukończył kurs podchorążych piechoty. Służył w 14 Pułku Piechoty, w którego szeregach walczył w wojnie polsko-bolszewickiej. Za odwagę wykazaną w tych walkach odznaczony został dwukrotnie Krzyżem Walecznych.

Zarządzeniem Prezydenta RP Ignacego Mościckiego z dnia 19.03.1928 r. został awansowany na stopień kapitana. Do kwietnia 1932 r. służył we wrocławskim 14 Pułku Piechoty, w którym dowodził różnymi pododdziałami (między innymi plutonem łączności). Na dzień 16.09.1930 r. zajmował stanowisko dowódcy 1 kompanii strzeleckiej w I batalionie 14 Pułku Piechoty.

Zarządzeniem Ministra Spraw Wojskowych, ogłoszonym w dniu 23.03.1932 r., kapitan Jan Wilczak został przeniesiony (w korpusie oficerów piechoty) z 14 Pułku Piechoty do Korpusu Ochrony Pogranicza i przydzielony (rozkazem z dnia 06.04.1932 r.) do Batalionu KOP „Podswile”. Na dzień 31.10.1932 r. zajmował stanowisko dowódcy 1 kompanii granicznej KOP „Czyste” (kompania ta została później przemianowana na 1 kompanię graniczną „Krzyżówka”), wchodzącej w skład tegoż batalionu. Na mocy rozkazu M.S.Wojsk. z dnia 20.12.1933 r. został powołany, z dniem 10.01.1934 r., na XXIII trzyipółmiesięczny kurs unifikacyjno-doskonalący dla kapitanów (rotmistrzów) w Centrum Wyszkozenia Piechoty w Rembertowie. W marcu 1934 r. otrzymał Odznakę Pamiątkową KOP „Za Służbę Graniczną”. Awansowany do stopnia majora z dniem 01.01.1935 r.

Rozkazem Biura Personalnego M.S.Wojsk. z dnia 27.07.1935 r. major Jan Wilczak został przeniesiony (w korpusie oficerów piechoty) z KOP do 6 Pułku Strzelców Podhalańskich w Samborze - na stanowisko dowódcy batalionu. Potwierdzone to zostało zarządzeniem Kierownika Ministerstwa Spraw Wojskowych gen. bryg. Tadeusza Kasprzyckiego, opublikowanym w dniu 31.08.1935 r.

W wojnie obronnej 1939 r. walczył jako dowódca II batalionu 6 Pułku Strzelców Podhalańskich (batalion ten stacjonował w Drohobyczu), wchodzącego w skład 22 Dywizji Piechoty Górskiej. Jego batalion wraz z macierzystą dywizją, walczącą najpierw w ramach

Armii „Karpaty”, a następnie Armii „Kraków”, początkowo osłaniał Olkusz, a od 4 września wycofywał się nad Nidę. Przemieszczając się w kierunku Pińczowa, Miechowa i Stopnicy dotarł ze swym pododdziałem w okolice Buska - Zdroju (wówczas Buska). O świcie dnia 09.09.1939 r. doszło na zachód od miejscowości Bronina do pierwszej zwycięskiej walki czołowego II batalionu 6 Pułku Strzelców Podhalańskich z niemiecką kolumną zmotoryzowaną (był to Oddział Wydzielony VII Korpusu Armijnego). Powiadomiony przez dywizyjnych kolarzy o zbliżaniu się Niemców batalion majora Jana Wilczaka rozbił ogniem ckm i działek ppanc. straż przednią wrogiej kolumny. Po godzinie nastąpił jednakże silny kontratak 27 Dywizji Piechoty (z VII Korpusu), wsparty zmasowanym ogniem artylerii, który rozbił polskie oddziały. I i II batalion 6 Pułku Strzelców Podhalańskich straciły około 250 poległych, a wielu polskich żołnierzy dostało się do niewoli. Podczas bitwy pod Broniną major Jan Wilczak został ciężko ranny i zmarł 9 września w szpitalu w Rozwadowie (obecnie dzielnica Stalowej Woli). Spoczął na cmentarzu wojennym w Stalowej Woli - Rozwadowie.

Awanse:

- porucznik (zweryfikowany w tym stopniu został z dniem 01.06.1919 r.)
- kapitan (01.01.1928 r.)
- major (01.01.1935 r.)

Odnaczenia:

- Krzyż Walecznych (dwukrotnie)
- Złoty Krzyż Zasługi
- Srebrny Krzyż Zasługi
- Odznaka Pamiątkowa Korpusu Ochrony Pogranicza „Za Służbę Graniczną”

Opracował: **Rafał Michalak**, zdjęcie oficera ze zbiorów **Mariana Ropejko**.
